

Udredning - Rådgivning - Sparring - Kompetenceopbygning

Hjælp til kommunale alkoholbehandlere i forhold til alkoholklienter med mulig dobbeltbelastning

RINGGÅRDEN

Kompetencecenter for Dobbeltfokuseret Afhængighedsbehandling

Intro

Ringgårdens kompetencecenterfunktion i forhold til dobbeltbelastede misbrugere har modtaget SATS-puljemidler fra Sundhedsministeriet. Det betyder, at vi i perioden 2016-19 har mulighed for at forstærke og udvide hjælpen til ambulante alkoholbehandlere i landets kommuner. Her følger en kort beskrivelse af centrets formål, funktion og tilbud, som vi håber vil blive brugt i samme store omfang, som hidtil.

Sådan kan du bruge Kompetencecentret

Tag fat i os, det koster ikke noget! Kompetencecenteret yder gratis rådgivning og konsulentbistand til kommuner og især deres alkoholbehandlere i forhold til behandling af klienter med kompleks og comorbid alkoholproblematik.

Vi er interesseret i at finde arbejdsgange og metoder, der er smidige og hjælpsomme i den daglige praksis, og som kan hjælpe dig og din klient videre i behandlingsforløbet. Det gør vi bedst ved at øve os sammen. Derfor opfordrer vi til, at man tager kontakt til centeret, hvis man som behandler eller leder er interesseret i at høre mere om, hvordan vi kan være til assistance. Det gælder både hjælp til udredning, rådgivning, uddannelse og behandling. Vi vil bestræbe os på at hjælpe alle, der trækker på centrets ydelser, men vores kapacitet og økonomi er begrænset. I nogle tilfælde - oftest i forbindelse med undervisning eller supervision - kan der derfor blive tale om delbetaling for centrets ydelser.

Kompetencecentrets indsatsområder og ydelser

1. "Team for klinisk udredning"- et nyt tiltag

Det er en kendt problematik, at en del kommunale rusmiddelcentre ikke har adgang til psykologfaglig eller psykiatrisk bistand i det kliniske arbejde - eller har det i utilstrækkeligt omfang. Det udgør et indlysende problem i forhold til den klientgruppe, der er dobbeltbelastet.

Vi har derfor oprettet Team for klinisk udredning som en ekstern støttefunktion også for disse kommuner. Teamet, der består af tre psykologer, en psykiater samt en visitator, kan især hjælpe med udredningsopgaver, fx gennem testning med MCMI eller andre redskaber, afholdelse af udredningssamtaler med klienter samt med at præcisere det fokus, der skal være i behandlingen. Det betyder, at du som ambulant behandler kan trække på teamet, hvis du har brug for en psykologfaglig eller psykiatrisk vurdering af en borgers tilstand og behandlingsbehov. Teamet kan normalt ikke tilbyde klienter egentlige psykologsamtaler (terapiforløb) eller psykiatrisk behandling.

1. Team for klinisk udredning

Testning/screening for symptomlidelser og personlighedsforstyrrelser

Udarbejdelse af klinisk fokus og caseformulering

Klinisk psykologisk bistand

Psykiatrisk læge konsulent (vurdering)

2. Konsulentbistand og sparring

Arbejdet med dobbeltbelastede klienter stiller store krav til organisering af behandlingen: de rigtige kompetencer skal være til stede for at kunne arbejde dobbeltfokuseret. Der skal også være et fælles sprog og grundforståelse for de psykiske problemers karakter og udtryk, og der skal være en opbygning af behandlingen, der gør det muligt at få kollegial støtte til caseformulering og afstemning af kontaktstrategien. Det har bl.a. betydning for den måde fagkonferencen bygges op, og måden de kliniske data sorteres på.

Kompetencecentret er gerne behjælpelig med inspiration til, hvorledes dette kan tilrettelægges ud fra den faglige og bemandingsmæssige virkelighed, der er på mange rusmiddelcentre. Vi kan bl.a. være ekstern deltager på fx behandlingskonference og visitationsmøder med det formål at skærpe det dobbelte fokus. På ledelsesniveau tilbyder vi os som sparringspartnere i forhold til, hvordan man kan integrere dobbeltfokus på strukturelt plan. En anden mulighed er supervision i forhold til afprøvning af, hvorledes en dobbeltfokuseret tilgang kan implementeres i det daglige arbejde.

2. Konsulentbistand og sparring

Konference-assistance

Supervision

Telefonisk "hotline" for behandlere

Organisationsudvikling

Hjælp til visitation

Hotline

Et nyt tiltag er en telefonisk "hotline" for behandlere, der er kørt fast med en klient, har mistanke om, at der kan være tale om dobbeltbelastning, eller har brug for en anbefaling til hvorledes en kontaktstrategi kan lægges. I en telefonsamtale kan centrets medarbejdere fungere som den faglige kollega, du måske ikke lige har mulighed for at trække på i eget regi, og som kan lægge øre til dine observationer og overvejelser i forhold til en klient med henblik på at skabe kollegialt "samsyn".

3. Formidling og kompetenceopbygning

Som et led i centrets funktion vil vi hvert år afholde faglige temadage med "hands-on" præg om personlighedsguidet kontaktstrategi, som vil blive udbudt til ambulatoriemedarbejdere. Vi påtænker at arrangere en række temaworkshops om dobbeltbelastning samt afholde en større årlig konference om emnet. Disse dage bliver udbudt efterhånden, som de planlægges, via vores mailliste og på Ringgårdens hjemmeside. Er du interesseret i at få et præj, så send os din mailadresse.

Derudover kan centret også - i begrænset omfang - rekvireres til at lave temadage og workshops "ud af huset". Omdrejningspunkt på temadagene er at "skubbe til" praksis på misbrugsbehandlingsområdet i forhold til dobbeltbelastede. Det tror vi, at vi bedst gør ved at levere et "kompetent – relevant – praksisnært" input, der er nyttigt og omsætteligt for dig som behandler, og som tager afsæt i den kommunale virkelighed.

Endelig er det vores hensigt at videreudvikle nogle helt konkrete hjælpeværktøjer til at få overblik over kliniske klientoplysninger, så de systematisk kan indsamles, sorteres og analyseres med henblik på at lave en retvisende caseformulering og lægge en behandlingsstrategi.

4. Behandlingsspor¹ - dobbeltfokus bør ske i tæt samarbejde

Undersøgelser og erfaringer fra klinisk praksis peger på, at mindst 50% af de borgere, der opsøger et kommunalt rusmiddelcenter for at få behandling for deres afhængighed, ved siden af også lider af personlighedsforstyrrelse eller psykisk symptomlidelse som fx angst, depression eller ADHD i så alvorlig grad, at ambulant behandling er utilstrækkelig til at give et effektivt resultat. Det betyder, at en kommune med 100.000 indbyggere har omkring 1.500 borgere med en psykisk dobbeltbelastning, som komplicerer behandlingsopgaven og kræver en særlig intensiv og målrettet indsats.

I mange kommuner vanskeliggøres endemålet med behandlingen af, at de psykiske problemer, den dobbeltbelastede borger har, ikke adresseres præcist nok. Og behandlingen kan ofte ikke gøres intensiv eller langvarig nok til, at der kan opnås et godt resultat.

For denne målgruppe er der brug for at tænke i "behandlingsskæder", hvor den ambulante indsats suppleres med en hensigtsmæssig, intensiv og dobbeltfokuseret døgnindlæggelse. Her kan et døgnforløb udgøre den intensive fase, hvor der er tid til at stabilisere klienten, udrede psykiske problematikker grundigt og formulere en nyttig, langvarig behandlingstilgang. Det er denne opgave Kompetencecenter for Dobbeltfokuseret Afhængighedsbehandling i sit behandlingsspor skal hjælpe med at løse, så behandlingsmidlerne bruges hensigtsmæssigt, og indsatsen får bedst mulig terapeutisk gennemslagskraft.

3. Formidling og kompetenceopbygning

Temadage

Undervisning

Årlig konference om dobbelt fokus i behandling

Udvikling af praksisnære værktøjer

Videndeling

Netværksdannelse

4. Behandlingsspor¹

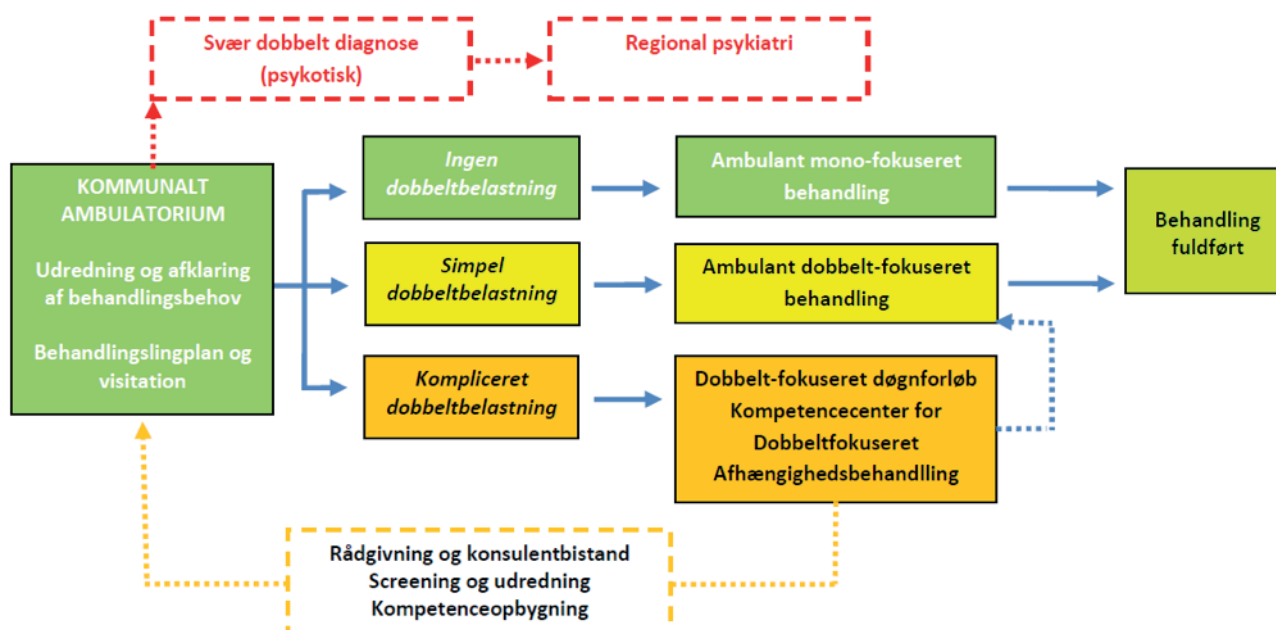
Dobbeltfokuseret alkoholbehandling af alkoholafhængige med psykisk comorbiditet

Indgåelse i den ambulante strategi med værftsfunktion

Kortere udredningsforløb

Dynamiske ambulant - døgn - ambulant forløb

Figur 1.
Model for behandlingsskæde med specialiseret døgn- og kompetenceenhed.

Kompetencecentrets behandlingsspor retter sig mod de "orange" klienter i figur 1. De "gule" klienter med simpel dobbeltbelastning kan i reglen behandles effektivt i ambulant regi, hvis der anvendes en dobbeltfokuseret tilgang – med mulighed for en rådgivende og udredende, behandlingsplanlæggende støtte fra kompetencecentret. De "orange" klienter med kompliceret dobbeltbelastning kan opnå gode resultater på langt sigt gennem et koordineret samarbejde mellem integreret ambulant-døgn-ambulant behandling og med Kompetencecentret som faglig sparringspartner.

Kompetencecenteret indgår dermed som et specialiseret led i den samlede behandlingsskæde. I forbindelse med indgåelse af et behandlingssamarbejde sker der altid sammen med det visiterende misbrugscenter en præcisering af formålet med døgnforløbet, og der afstemmes forventninger til realistiske behandlingsmål.

¹ Behandlingssporet er ikke omfattet af bevillingen til Kompetencecentret, men finansieres af SUL§141 eller SATS-midler til styrkelse af den kommunale alkoholbehandling.

² Sundhedsstyrelsen (2008) Kvalitet i alkoholbehandling – et rådgivningsmateriale

Vaglum, P. (2004) Personality Disorders and the Course and Outcome of Substance Abuse: A Selective Review of the 1984 to 2004 Literature. I: Reich, J. (ed.) Personality Disorders. Current Research and Treatment. Routledge.

Gottlieb Hansen, A. B. et al. (2011) The number of persons with alcohol problems in the Danish population. Scand J Public Health, March 2011; vol. 39, 2: pp. 128-136

I alle forløb indgår:

- Protokolbaseret afhængighedsbehandling (kognitiv og dynamisk) udført af faguddannede behandlere
- Lægefaglig psykiatrisk udredning og afklaring af evt. medicinering
- Personlighedsudredning ved psykolog og gennem testning
- Udarbejdelse af caseformulering og behandlingsplan med henblik på ambulant fortsat behandling

Der kan også aftales korterevarende døgnforløb af fx 4-6 ugers forløb, hvor vægten ligger mere på udredning end på behandling. Disse forløb kan med fordel bruges i forhold til klienter, hvor der er mistanke om en ikke identificeret psykiatrisk problematik, men hvor klienten er afrust, og der er brug for en udredning af klientens behandlingsbehov.

Tænk med!

Det er dig, der som ambulant behandler ved, hvor skoen trykker i dit arbejde med dobbeltbelastede klienter. Der er derfor også dig, der kan sætte ord på, hvordan vi som Kompetencecenter og ekstern sparringspartner kan gøre mest gavn. Vi vil derfor gerne opfordre alkoholbehandlere og ledere af de kommunale rusmiddelcentre til at tænke med på, hvordan vi sammen kan nærme os de mål, vi har defineret i kompetencecentrets vision og mission. En oplagt mulighed er at kontakte os og fremsige ønsker i forhold til konkrete, aktuelle udfordringer, så vi i fællesskab kan undersøge mulige veje at gå.

Vi glæder os til samarbejdet!

Kompetencecentrets MISSION

I samarbejde med landets kommuner at løfte den faglige kvalitet i behandlingstilbud til borgere med en dobbelt problemstilling.

At den enkelte borgers alkoholmisbrug og psykiske lidelse får den bedst mulige behandling.

Gennem rådgivning og udredning i et tæt samarbejde med kommunernes fagfolk at skabe sammenhæng mellem ambulante- og døgnbehandling.

Kompetencecentrets VISION

At personer med behov for dobbeltfokuseret misbrugsbehandling identificeres i højere grad og på et tidligere tidspunkt.

At kommunale alkoholbehandlere støttes i at opnå kompetencer til udredning og problem- og personlighedsguidet behandling.

At behandlingstilbud på både ambulant og døgnbasis udvikles på et fagligt dokumenteret grundlag til gavn for denne målgruppe og i tråd med de kliniske retningslinjer.

Støttet af Sundhedsministeriet via SATS-puljemidler

Tlf. 64 41 25 05 - www.ringgaarden.dk - alkohol@ringgaarden.dk - Strandvejen 1, 5500 Middelfart

RINGGÅRDEN

Kompetencecenter for Dobbeltfokuseret Afhængighedsbehandling